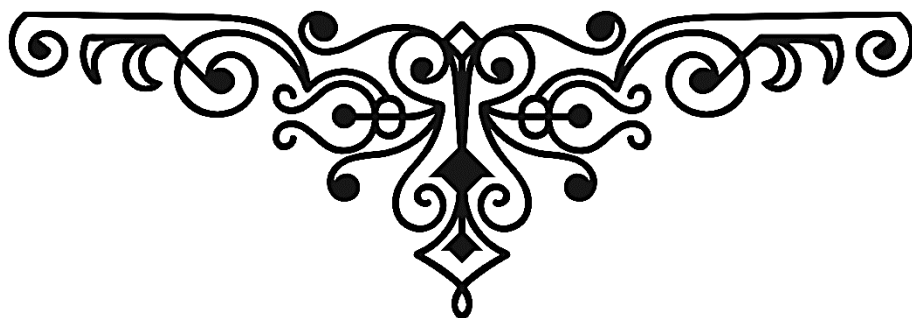

ОРЗУЛАРГА

ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

Тошкент –2022
“FAN ZIYOSI” нашриёти

UO'S: 432.684.24
КБК: 84.5. (5У36)

ОРЗУЛАРГА ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

– Тошкент: «Fan ziyosi» нашриёти, 2022. – 360 бет

Масъул муҳаррир:

Ў.М.Абилов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси профессори, фалсафа фанлари доктори

Тузувчилар:

С.Д.Норқулов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси мудир, фалсафа фанлари доктори

Ш.А.Искандаров – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси доценти

Такризчилар:

Б.О.Тўраев – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ў.Ғ.Тилавов – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ушбу китоб йирик олим, фалсафа фанлари доктори, профессор, Турон фанлар академияси академиги Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович таваллудининг 70 йиллиги муносабати билан тайёрланган.

Китобдан Дўстмурод Норқуловнинг дўстлари, шогирдлари ва бошқа яқин инсонлари томонидан профессорнинг ҳаёт йўли, етук олим, устоз сифатидаги ҳамда чин инсонийлик жиҳатлари ҳақида ёзилган мақола-эсселари, шунингдек, юбилей муносабати билан ўтказилган илмий-амалий анжуман иштирокчиларининг соҳа йўналишлари бўйича илмий мақолалари жой олган.

ISBN 978-9943-747-67-8

© «FAN ZIYOSI» нашриёти, 2022

танлаб кетган инсонлар ҳам йўқ эмас. Дўстмурод Тошпўлатович шундай шарафли ва машаққатли касбда, институтни тугатганидан буён меҳнат қилиб келади. Ўзининг камтарона меҳнати, тинимсиз илм йўлидаги кураши сабабидан шу касбда меҳнат қилиб, ўқитувчиликдан профессор даражасига чиққан меҳнатсевар инсон, ўз фарзандлари учун ҳам ота, ҳам устоз, набиралари учун ҳам бобо, ҳам юксак намуна, фидоий инсондир.

Дўстмурод Тошпўлатовичнинг меҳнатсеварлиги ва иродаси бу инсоннинг фарзандларига ва умуман оиласига намуна бўлган десам муболаға бўлмайди. Шунинг учун фарзандлари ва набираларини ҳам ўзиданда билимли, меҳнатсевар, фидоий инсон бўлиши учун ўз куч ғайратини аямай келади. Шу туфайли ҳам бу инсоннинг фарзандлари ҳам ўзидек илм йўлини танлади ва шу касбнинг етук мутахассиси, фалсафа илмида олим ва олималар бўлиб етишди. Шундай машаққатли йўлда ўз фарзандларига ҳам устоз ва ҳақиқий намуна бўлди!

Ҳурматли Дўстмурод Тошпўлатович етмишинчи баҳор сизга муборак бўлсин ! Доимо соғ ва саломат бўлинг! Шарафли ва машаққатли касбингизда сермахсул ижод, файзу-барака ҳамроҳ бўлсин!

* * *

УСТОЗЛИК МАҚОМИГА ЭРИШИШ ЙЎЛИ

Рўзиев Наврўз

Тошкент тиббиёт академияси ўқитувчиси

*Ҳақ йўлинда ким санга бир ҳарф ўқутмиш ранж ила,
Айламак бўлмас адо онинг ҳақин юз ганж ила.*

Алишер Навоий

Ўзгаларга илм ўргатиш, маърифат зиёсини тарқатиш, ниҳоятда савобли амалдир. Бундай масъулиятли вазифага мутасадди бўлган инсонларнинг даражаси ҳам буюқдир. Дарҳақиқат, кишида илм ўз-ўзидан пайдо бўлиб қолмайди. Албатта, бунинг учун устоз зарурдир. Илм ва уни талаб қилишнинг фазилати нақадар улуғ бўлса, илм ўргатиш, яъни устозлик қилишнинг фазилати ундан буюқдир.

Халқимизда “Устоз отангдек улуғ” – деган ҳикмат бежиз айтилмайди. Ўтган улуғларимиз, ота-боболаримиз устоз ва муаллимларнинг ҳаққини яхши билганлар, уларнинг қадрини нечоғли баланд эканини теран англаганлар ва шунга кўра муомала қилганлар. Имоми аъзам Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳ шундай деганлари ривоят қилинади: «Устозим Ҳаммоднинг ҳурмати учун унинг уйи томонга оёғимни узатмаганман. Ҳолбуки, унинг уйи билан менинг уйим орасида еттита кўча бор эди.

Тошкент Тиббиёт академиясида фаолият олиб бораётган мен учун устозлик мақомидаги инсон, забардаст илм инсони Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович ҳақидаги фикрларимни баён қилмоқчиман. Устоз 21 август 1952 йилда Қашқадарё вилояти Касби тумани Оқжангал қишлоғида туғулганлар. 1969-1974 йилларда Тошкент Давлат университети (ЎзМУ) Фалсафа-иқтисод бўлимида таҳсил олганлар. 1974 йилдан Тошкент Давлат Тиббиёт институти фалсафа кафедраси ўқитувчиси, 1989-1998 йилларда Тошкент Давлат Аграр университети Фалсафа ва ҳуқуқ кафедраси доценти, 1998 йилдан 2016 йилгача Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси мудирини ва ҳозирги кунда шу кафедранинг профессори лавозимида фаолият олиб бормоқдалар.

Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович тиббиёт посбонларига ва бир жамоада иш фаолиятини олиб бораётган ҳамкасбларга касб ва инсоний хусусиятларни ўргатиб таълим соҳасидаги энг олий даражадаги эътироф “устозлик” мақомига

эга десак асло муболаға бўлмайди. Чунки биз бутун ҳаётимиз давомида шу устозларимиз ўргатган фикрлардан фойдаланиб ўқиймиз, ёзамиз ва илмимизни оширишда давом этамиз.

Устоз Дўстмурод Тошпўлатович тўғриларида сўз борар экан, ҳамкасблар жамоасида ўзларининг шахсий фазилатларини санасам, нафақат илмий кўрсаткичларимизга, балки умумий ривожланишимизга эътибор қаратадиган жонкуяр киши сифатида биламан. Устоз ўз ҳамкасблари муаммоларини тушунадилар ва уларни тўғри ҳал қилишга ҳаракат қиладилар.

Устоз Норқулов Дўстмурод Тошпўлатовичга юртимиз келажаги бўлган Соғлиқни сақлаш тизимида бўлғуси шифокорларга таълим-тарбия бериш каби машаққатли ва шарафли ишларида Яратгандан куч-ғайрат тилаб қоламиз!

* * *

МЕҲНАТДАН ҚАДР ТОПГАН ФАЙЛАСУФ ОЛИМ

Утаев Ғайрат Ғайбуллаевич

Тошкент тиббиёт академияси катта ўқитувчиси

Одамзот ҳаётини, турмуш тарзини енгиллаштирувчи қулайликлар қанчалик кўп бўлмасин, аммо баъзида унинг хотиржам эмаслигини кўрамиз. Айримларнинг эса юзу кўзида бахт нашидаси нурдай ташлансада, ҳис этишга фурсати етмайди. Аммо орамизда шундай инсонлар борки, улар ўз бахт-у саодатини меҳнатда, қаноатда кўра олгани учун ҳам, ҳаётнинг турфа синовларига дуч келса-да, ўзлигини, самимийлигини йўқотмаган, ҳаётдан бахтини топа олган инсонларни учратамиз. Ўз ҳаётини илм-фанга бағишлаган ва шогирдларга таълим-тарбия беришда талабчанлик, қатъийлик, меҳрибонлик ва бошқа фазилатлари билан қалбида меҳр

Ф.Юлдашева - Тарихий-маданий мерос муаммосига янгича ёндашган олим.....	140
О.Бўриев - Одабийлик мулки соҳиби ва етук файласуф олим.....	144
Р.Т.Зоҳиров - Қалби қайноқ, меҳри дарё Қашқадарёлик – У.....	148
Б.Х.Джалилов - Дўстим Дўстмуродга дўстона табрик.....	157
С.Д.Норқулов - Ўз фарзандларини бахтли бўлишга сабабчи бўлган инсон.....	160
И.Отамуродов - Дўстмуроджон.....	163
С.Ғ. Алимова - Комил инсоннинг ибратли фазилатлари.....	164
О. Муҳамедяров - Бўш вақтнинг хуш вақтлигини исботлаган олим	165
С.Р. Халиков - Илмга баҳшида умр.....	169
А.М. Махматов - Донишмандликка интилиб.....	171
Н.Ш.Ниёзова - Илм-фанга баҳшида умр.....	174
А.Мухтаров - Янги Ўзбекистоннинг илму-маърифатига хисса қўшган олим.....	177
Ф.С.Атамуратова - Устозга эҳтиром.....	180
Ф.С.Умарова - Биз отамдек ҳурмат қилган инсон.....	182
Ш.А. Искандаров - Дўстмурод Тошпўлатович Норқуловнинг ҳаёт йўлларига чизги.....	184
А.Худойкулов - Устоз-отангдек улуғ.....	186
Б.Расулов - Ярим асрлик дўстлик нашидаси.....	190
Б.С. Турдиев - Маърифат истаб, изидан ибрат ёғдирган файласуф	194
Л.Ҳайдарова - Ҳаёт ва “хаёлат”да мукамал инсон.....	196
Б.У.Рўзиев - Касбига содиқ, меҳнатсевар ва чинаккам иродали инсон!	202
Н.И. Рўзиев - Устозлик мақомига эришиш йўли.....	203
Ғ.Ғ.Утаев - Меҳнатдан қадр топган файласуф олим.....	205
З.Э.Маркаев - Меҳри дарё устоз!.....	207
Л.Ю.Махмудов - Ҳам ҳаётда, ҳам илмда, ҳам ишда барчага ўрناق инсон тўғрисида.....	209
А.Н.Гуломова - Илм йўлида забардаст, ҳаётда метиндек ирода ва сабр, иш фаолиятида эса камчиликларга кўз юма олмайдиган инсон ҳақида.....	211
Ю.Ҳамдамов - Вақтдан оқилона фойдалана олган олим.....	213
Т.Кўйлиев - Устоз мақомидаги дўст ва ҳамкасб ҳақида икки оғиз сўз.....	223

IV БЎЛИМ. Профессор Д.Т.Норқуловнинг 70 йиллигига бағишланган илмий анжуман материаллари анжуман иштирокчиларининг соҳа